TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2012. gada 19. decembrī*

Kopienas preču zīme — Regula (EK) Nr. 207/2009 — 15. panta 1. punkts — Jēdziens "preču zīmes faktiska izmantošana" — Teritoriālās izmantošanas apmērs — Kopienas preču zīmes izmantošana vienas dalībvalsts teritorijā — Pietiekamība

Lieta C-149/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 1. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 28. martā, tiesvedībā

Leno Merken BV

pret

Hagelkruis Beheer BV .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] (referents), A. O'Kīfs [*A. Caoimh*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 19. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Leno Merken BV* vārdā – *D. M. Wille*, *advocaat*,

— *Hagelkruis Beheer BV* vārdā – *J. Spoor*, *advocaat*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *C. Wissels* un *C. Schillemans*, pārstāves,

— Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux*, pārstāvis,

— Dānijas valdības vārdā – *C. H. Vang*, pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā – *K. Petersen*, pārstāve,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

— Francijas valdības vārdā – *J. Gstalter*, pārstāvis,

— Ungārijas valdības vārdā – *M. Ficsor*, kā arī *K. Szíjjártó* un *K. Molnár*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Ossowski*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *T. van Rijn*, *F. W. Bulst* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2012. gada 5. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 1. lpp.) 15. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Leno Merken BV* (turpmāk tekstā – "*Leno*") un *Hagelkruis Beheer BV* (turpmāk tekstā – "*Hagelkruis*") par iebildumiem, ko Kopienas preču zīmes "ONEL" īpašnieks *Leno* cēlis pret *Hagelkruis* veikto Beniluksa preču zīmes "OMEL" reģistrāciju.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 207/2009

3 Saskaņā ar Regulas Nr. 207/2009 preambulas 2.–4., 6. un 10. apsvērumu:

"(2) Ir vēlams Kopienā veicināt saskaņotu saimnieciskās darbības attīstību, kā arī pastāvīgu un līdzsvarotu tās izvēršanu, izveidojot iekšējo tirgu, kurš darbojas pareizi un nodrošina apstākļus, kas ir līdzīgi dalībvalstu tirgus apstākļiem. Lai radītu šādu tirgu un pakāpeniski padarītu to par vienotu tirgu, būtu ne tikai jāatceļ ierobežojumi brīvai preču un pakalpojumu apritei un jāievieš pasākumi, kas nodrošina netraucētu konkurenci, bet arī papildus jārada juridiski nosacījumi, kas ļautu uzņēmumiem pielāgot savu darbību Kopienas apjomam gan preču ražošanā un izplatīšanā, gan pakalpojumu sniegšanā. Šim nolūkam preču zīmēm, kas ļauj atšķirt uzņēmumu preces un pakalpojumus pēc vienādām pazīmēm visā Kopienā, neatkarīgi no valstu robežām, būtu jābūt vienam no juridiskajiem instrumentiem, ko uzņēmumi var izmantot.

(3) Lai turpinātu īstenot minētos Kopienas mērķus, būtu nepieciešams paredzēt Kopienas noteikumus par preču zīmēm, lai uzņēmumi varētu ar vienotu procedūru iegūt Kopienas preču zīmes, kam ir piešķirta vienāda aizsardzība un kas ir spēkā visā Kopienas teritorijā. Šādi noteiktais Kopienas preču zīmes vienotības princips būtu jāpiemēro, ja vien šajā regulā nav minēts citādi.

(4) Tiesību, ko preču zīmju īpašniekiem piešķir dalībvalstu likumi, teritorialitātes šķērsli nevar likvidēt ar likumu tuvināšanu. Lai uzņēmumu labā pavērtu neierobežotu saimniecisko darbību visā iekšējā tirgū, būtu nepieciešama tādu preču zīmju pastāvēšana, ko reglamentē vienoti Kopienas tiesību akti, kas ir tieši piemērojami visās dalībvalstīs.

[..]

(6) Kopienas tiesību akti attiecībā uz preču zīmēm tomēr neaizvieto dalībvalstu likumus par preču zīmēm. Faktiski nebūtu pamatoti pieprasīt uzņēmumiem reģistrēt savas preču zīmes kā Kopienas preču zīmes. Valstu preču zīmes joprojām ir vajadzīgas uzņēmumiem, kas nevēlas savu preču zīmju aizsardzību Kopienas līmenī.

[..]

(10) Nav pamata aizsargāt Kopienas preču zīmes vai aizsargāt pret tām kādu preču zīmi, kura ir reģistrēta pirms tam, izņemot gadījumus, kad šīs preču zīmes faktiski izmanto."

4 Šīs regulas 1. panta 2. punktā ir noteikts:

"Kopienas preču zīme ir vienota. Tai ir vienāds spēks visā Kopienā; to nereģistrē, nenodod un neatdod, tā nevar būt tāda lēmuma priekšmets, kas atceļ īpašnieka tiesības vai paziņo tās par spēkā neesošām, un tās izmantošanu nevar aizliegt, ja tas neattiecas uz visu Kopienu. Šo principu piemēro, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi."

5 Saskaņā ar minētās regulas 15. pantu ar nosaukumu "Kopienas preču zīmju izmantošana":

"1. Ja piecos gados pēc Kopienas preču zīmes reģistrācijas tās īpašnieks nav sācis šo preču zīmi Kopienā faktiski izmantot saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz ko tā ir reģistrēta, vai ja tās izmantošana ir pārtraukta uz nepārtrauktu piecu gadu laikposmu, uz Kopienas preču zīmi attiecina šajā regulā paredzētās sankcijas, ja vien šai neizmantošanai nav pamatotu iemeslu.

Pirmās daļas izpratnē par izmantošanu tiek uzskatīta arī:

a) Kopienas preču zīmes izmantošana tādā veidā, kas atšķiras zināmos elementos, kuri neizmaina preču zīmes atšķirīgumu no tās formas, kādā tā tikusi reģistrēta;

b) Kopienas preču zīmes piestiprināšana precēm vai to iepakojumam Kopienā tikai un vienīgi eksportam.

2. Kopienas preču zīmes izmantošanu ar īpašnieka piekrišanu uzskata par darbību, kad preču zīmi izmanto pats īpašnieks."

6 Šīs pašas regulas 42. panta ar nosaukumu "Iebildumu izskatīšana" 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma agrākas Kopienas preču zīmes īpašnieks, kas iesniedzis savus iebildumus, apliecina, ka piecu gadu laikā pirms Kopienas preču zīmes pieteikuma publicēšanas agrākā Kopienas preču zīme ir Kopienā faktiski izmantota saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, uz ko tā ir reģistrēta un ko šī persona uzskaita kā savu iebildumu pamatojumu, vai arī norāda pamatotus tās neizmantošanas iemeslus ar nosacījumu, ka agrākā Kopienas preču zīme tobrīd ir reģistrēta ne mazāk kā piecus gadus. Ja šāda apliecinājuma nav, iebildumus noraida. [..]

3. Šā panta 2. punktu piemēro attiecībā uz 8. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētām agrākām preču zīmēm, aizvietojot izmantošanu tajā dalībvalstī, kur agrākā preču zīme ir aizsargāta ar izmantošanu Kopienā."

7 Regulas Nr. 207/2009 51. panta ar nosaukumu "Pamats atcelšanai" 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:

"Kopienas preču zīmes īpašnieka tiesības paziņo par atceltām, ja [Iekšējā tirgus saskaņošanas] Birojā [(preču zīmes, paraugi un modeļi) (ITSB)] iesniegts attiecīgs iesniegums vai pamatojoties uz pretprasību lietas izskatīšanas procesā attiecībā uz pārkāpumu:

a) ja nepārtrauktā piecu gadu ilgā laikā preču zīme nav patiesi [faktiski] izmantota [Kopienā] saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, uz ko tā ir reģistrēta, un nav pamatotu iemeslu tās neizmantošanai; [..]."

8 Saskaņā ar šīs regulas 112. pantu:

"1. Pieteikuma par Kopienas preču zīmi iesniedzējs vai tās īpašnieks var lūgt pārvērst tā Kopienas preču zīmes pieteikumu vai Kopienas preču zīmi valsts preču zīmes pieteikumā:

a) ja Kopienas preču zīmes pieteikums ir atteikts, atsaukts vai uzskatāms par atsauktu;

b) ja Kopienas preču zīme vairs nav spēkā.

2. Pārvēršana nenotiek:

a) ja Kopienas preču zīmes īpašnieka tiesības ir atceltas, pamatojoties uz neizmantošanu, ja vien tajā dalībvalstī, kurā pārvēršanu lūdz, Kopienas preču zīme ir izmantota tā, ka to varētu uzskatīt par patiesu [faktisku] izmantošanu atbilstoši šīs dalībvalsts likumiem;

[..]."

Direktīva 2008/95/EK

9 Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvas 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299, 25. lpp.), preambulas otrajā apsvērumā ir teikts:

"Pirms [Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās] Direktīvas 89/104/EEK[, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.),] stāšanās spēkā dalībvalstīs piemērojamos tiesību aktos par preču zīmēm pastāvēja būtiskas atšķirības, kas varēja radīt kavēkļus preču brīvai apritei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un varēja izraisīt konkurences traucējumus kopējā tirgū. Tādēļ bija nepieciešams tuvināt šos tiesību aktus, lai nodrošinātu iekšējā tirgus netraucētu darbību."

10 Saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 1. punktu:

"Ja piecu gadu laikā pēc reģistrācijas procedūras pabeigšanas dienas īpašnieks dalībvalstī nav faktiski lietojis preču zīmi attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kam tā reģistrēta, vai ja šāda lietošana tikusi atlikta nepārtrauktā piecu gadu laikā, uz preču zīmi attiecas šajā direktīvā paredzētās sankcijas, ja vien nepastāv īpaši iemesli tās nelietošanai.

[..]"

Beniluksa Konvencija par intelektuālo īpašumu

11 Beniluksa Konvencijā par intelektuālo īpašumu (preču zīmes un paraugi vai modeļi), kas parakstīta Hāgā 2005. gada 25. februārī, grozītajā redakcijā, kura ir spēkā kopš 2007. gada 1. februāra (turpmāk tekstā – "BKIĪ"), cita starpā ir paredzēts sistemātiski un pārskatāmi vienā dokumentā apvienot vienotos tiesību aktus, ar ko ir transponēta Pirmā direktīva 89/104, kas ir atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2008/95.

12 Saskaņā ar BKIĪ 2.3. pantu:

"Izvērtējot [preču zīmes reģistrācijas pieteikuma] iesniegšanas prioritāti, tiek ņemtas vērā iesniegšanas brīdī pastāvošās un strīda brīdī saglabātās tiesības uz:

a) identiskām preču zīmēm, kas ir pieteiktas reģistrācijai uz identiskām precēm vai pakalpojumiem;

b) identiskām vai līdzīgām preču zīmēm, kas ir pieteiktas reģistrācijai uz identiskām vai līdzīgām precēm vai pakalpojumiem, kas var radīt sabiedrībai sajaukšanas iespēju, kura ietver asociācijas iespēju ar agrāko preču zīmi;

[..]."

13 BKIĪ 2.14. panta 1. punktā ir noteikts:

"Reģistrācijas pieteikuma iesniedzējs vai agrākas preču zīmes īpašnieks divu mēnešu laikā no reģistrācijas pieteikuma publicēšanai sekojošā mēneša pirmās dienas Birojā var iesniegt rakstveida iebildumus par preču zīmi, kas

a) atbilstoši prioritātei saskaņā ar 2.3. panta a) un b) punkta noteikumiem ir jaunāka, vai

[..]."

14 Saskaņā ar BKIĪ 2.45. pantu "2.3. pantu un 2.28. panta trešās daļas a) punktu piemēro, ja reģistrācijas pieteikuma pamatā ir agrāks Kopienas preču zīmes reģistrācijas pieteikums".

15 BKIĪ 2.46. pantā ir paredzēts:

"2.3. pantu un 2.28. panta trešās daļas a) punktu piemēro Kopienas preču zīmēm, attiecībā uz kurām atsauce uz agrāku izcelsmi Beniluksa teritorijā ir pamatoti izdarīta saskaņā ar tiesisko regulējumu par Kopienas preču zīmēm, pat tad, ja agrāka izcelsme balstās uz Beniluksa vai starptautiskas reģistrācijas brīvprātīgu atcelšanu vai termiņa beigām."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 2009. gada 27. jūlijā *Hagelkruis* iesniedza Beniluksa valstu Intelektuālā īpašuma birojā (preču zīmes, dizains vai modeļi) (BIĪB) vārdiskas preču zīmes "OMEL" reģistrācijas pieteikumu attiecībā uz pakalpojumiem, kas ietilpst 35. klasē (reklāma un sabiedriskās attiecības; uzņēmumu pārvaldīšana; biroja darbi; darījumu vadīšana; mārketings), 41. klasē (izglītošana, kursi un apmācība; semināru un izstāžu organizēšana) un 45. klasē (juridiskie pakalpojumi) atbilstoši pārskatītajam un grozītajam Nicas 1957. gada 15. jūnija Nolīgumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām.

17 *Leno* ir Kopienas vārdiskas preču zīmes "ONEL", kas reģistrācijai pieteikta 2002. gada 19. martā un 2003. gada 2. oktobrī tikusi reģistrēta attiecībā uz pakalpojumiem, kuri ietilpst 35., 41. un 42. klasē, īpašniece minētā nolīguma izpratnē.

18 2009. gada 18. augustā *Leno*, pamatojoties uz BKIĪ 2.14. panta 1. punkta un 2.3. panta a) vai b) punkta noteikumiem, skatot tos kopā, iesniedza iebildumus par *Hagelkruis* reģistrācijai pieteiktās preču zīmes "OMEL" reģistrēšanu. *Hagelkruis*, atbildot uz šiem iebildumiem, pieprasīja, lai tiktu pierādīts, ka Kopienas preču zīme ir tikusi izmantota.

19 Ar 2010. gada 15. janvāra lēmumu BIĪB noraidīja šos iebildumus, pamatojumā norādot, ka *Leno* neesot pierādījusi, ka tā ir faktiski izmantojusi savu preču zīmi "ONEL" piecu gadu laikā pirms apstrīdētā reģistrācijas pieteikuma publicēšanas. *Leno* par minēto lēmumu *Gerechtshof te 's-Gravenhage* [Hāgas apelācijas tiesā] iesniedza prasību.

20 Saskaņā ar iesniedzējtiesas teikto lietas dalībnieku vidū nav strīda par to, ka abas preču zīmes ir līdzīgas, ka tās ir reģistrētas attiecībā uz identiskiem vai līdzīgiem pakalpojumiem un ka preču zīmes "OMEL" izmantošana sabiedrībai var radīt sajaukšanas iespēju BKIĪ 2.3. panta b) punkta izpratnē. Strīds ir par jēdziena "faktiska izmantošana" interpretāciju Regulas Nr. 207/2009 15. panta izpratnē un it īpaši par to, kāds ir šai izmantošanai piemērojamais teritoriālais apmērs.

21 No iesniedzējtiesas paskaidrojumiem izriet, ka, lai gan ir skaidrs, ka *Leno* ir pierādījusi, ka tā ir faktiski izmantojusi agrāko preču zīmi "ONEL" attiecīgajā laika posmā Nīderlandē, tā nav sniegusi pierādījumus par šīs preču zīmes izmantošanu pārējā Kopienas teritorijā.

22 Minētā tiesa norāda, ka no Tiesas judikatūras izriet (skat. 2003. gada 11. marta spriedumu lietā C-40/01 *Ansul*, *Recueil*, I-2439. lpp., 43. punkts, un 2006. gada 11. maija spriedumu lietā C-416/04 P *Sunrider/* ITSB, Krājums, I-4237. lpp., 66., 70.–73. un 76. punkts, kā arī 2004. gada 27. janvāra rīkojumu lietā C-259/02 *La Mer Technology*, *Recueil*, I-1159. lpp., 27. punkts), ka "faktiska izmantošana" ir neatkarīgs Savienības tiesību jēdziens, ka izmantošanas teritoriālais apmērs ir tikai viens no elementiem, kas ir jāņem vērā, lai izvērtētu, vai agrāka preču zīme ir vai nav "faktiski izmantota" saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem tā tikusi reģistrēta, un ka šīs preču zīmes izmantošana vienā dalībvalstī nebūt nenozīmē, ka ir jāizdara secinājums, ka nevar būt notikusi "faktiska izmantošana" Kopienā.

23 Tomēr iesniedzējtiesa jautā, cik nozīmīgs ir Kopīgais paziņojums Nr. 10 par Padomes 1993. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.) 15. pantu, kas iekļauts Eiropas Savienības Padomes sesijas, kuras laikā tika pieņemta Regula Nr. 40/94, protokolā (publicēts OV ITSB 1996, 613. lpp.; turpmāk tekstā – "Kopīgais paziņojums"), saskaņā ar kura noteikumiem "Padome un Komisija uzskata, ka 15. panta izpratnē faktiska izmantošana vienā valstī ietver faktisku izmantošanu Kopienā".

24 Šādos apstākļos *Gerechtshof 's-Gravenhage* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Regulas Nr. 207/2009] 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu Kopienas preču zīmes faktisku izmantošanu, pietiek ar to, ka preču zīme tiek izmantota vienā dalībvalstī tiktāl, ciktāl šī izmantošana – ja tā būtu valsts preču zīme – attiecīgajā dalībvalstī ir uzskatāma par faktisku izmantošanu (skat. Kopīgo paziņojumu Nr. 10 par [Regulas Nr. 40/94] 15. pantu un ITSB vadlīnijas par iebildumu procedūru)?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai Kopienas preču zīmes izmantošana vienā dalībvalstī vispār nevar tikt uzskatīta par "faktisku izmantošanu" Kopienā [Regulas Nr. 207/2009] 15. panta 1. punkta izpratnē?

3) Ja Kopienas preču zīmes izmantošana vienā dalībvalstī vispār nav uzskatāma par faktisku izmantošanu Kopienā, kādas prasības papildus citiem faktoriem, izvērtējot faktisku izmantošanu Kopienā, ir jāattiecina uz teritorijas, kurā preču zīme tiek izmantota, lielumu?

4) Vai – pretēji iepriekš minētajam – [Regulas Nr. 207/2009] 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, izvērtējot faktisku izmantošanu Kopienā, konkrētās dalībvalsts teritorijas robežas nav jāievēro vispār [un ir jāņem vērā, piemēram, tirgus daļas (preču tirgus/ģeogrāfiskais tirgus)]?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

25 Ar šiem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Kopienas preču zīmes faktiska izmantošana vienā dalībvalstī ir pietiekama, lai būtu izpildīta prasība par preču zīmes "faktisku izmantošanu Kopienā" šī panta izpratnē, vai arī, lai izvērtētu šīs prasības izpildi, nav jāņem vērā dalībvalstu robežas.

26 Vispirms ir jāatgādina, ka Eiropas Savienībā preču zīmju aizsardzību raksturo vairāku aizsardzības režīmu līdzāspastāvēšana. Pirmkārt, Direktīvas 2008/95 mērķis saskaņā ar tās preambulas otro apsvērumu ir tuvināt valstu tiesību aktus par preču zīmēm, lai novērstu pastāvošās atšķirības, kas var radīt kavēkļus preču brīvai apritei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai un izraisīt konkurences traucējumus kopējā tirgū (šajā ziņā skat. 2012. gada 22. marta spriedumu lietā C-190/10 *GENESIS*, 30. un 31. punkts).

27 Otrkārt, no Regulas Nr. 207/2009 preambulas trešā apsvēruma izriet, ka šīs regulas mērķis ir izveidot tādu Kopienas preču zīmju sistēmu, kam ir piešķirta vienāda aizsardzība un kas ir spēkā visā Savienības teritorijā (šajā ziņā skat. 2011. gada 12. aprīļa spriedumu lietā C-235/09 *DHL Express France*, Krājums, I-2801. lpp., 41. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *GENESIS*, 35. punkts).

28 Tiesa jau ir interpretējusi jēdzienu "faktiska izmantošana" saistībā ar valsts preču zīmju faktiskās izmantošanas vērtējumu iepriekš minētajos spriedumos lietā *Ansul* un lietā *Sunrider*/ITSB, kā arī iepriekš minētajā rīkojumā lietā *La Mer Technology*, norādot, ka tas ir neatkarīgs Savienības tiesību jēdziens, kurš jāinterpretē vienveidīgi.

29 No minētās judikatūras izriet, ka preču zīme ir "faktiski izmantota", ja tā izmantota atbilstoši savai pamata funkcijai garantēt to preču vai pakalpojumu izcelsmes identitāti, attiecībā uz kuriem tā ir reģistrēta, lai radītu vai saglabātu šo preču un pakalpojumu noietu, izslēdzot simboliska rakstura izmantošanu, kuras vienīgais mērķis ir saglabāt preču zīmes piešķirtās tiesības. Preču zīmes faktiskās izmantošanas vērtējums jābalsta uz tādu faktu un apstākļu kopumu, ar ko var pierādīt tās faktisku komerciālu izmantošanu, it īpaši izmantošanu, ko attiecīgajā ekonomikas nozarē uzskata par pamatotu, lai uzturētu vai izveidotu preču vai pakalpojumu, ko aizsargā preču zīme, tirgus daļu, šo preču vai pakalpojumu raksturu, tirgus raksturīgās pazīmes, preču zīmes izmantošanas apjomu un regularitāti (iepriekš minētie spriedumi lietā *Ansul*, 43. punkts, un lietā *Sunrider*/ITSB, 70. punkts, kā arī iepriekš minētais rīkojums lietā *La Mer Technology*, 27. punkts).

30 Tāpat Tiesa ir norādījusi arī, ka izmantošanas teritoriālais apjoms ir tikai viens no vairākiem faktoriem, kas ir jāņem vērā, izlemjot, vai izmantošana ir faktiska izmantošana (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Sunrider*/ITSB, 76. punkts).

31 Šī interpretācija pēc analoģijas ir piemērojama Kopienas preču zīmēm, ciktāl, pieprasot, lai preču zīme būtu faktiski izmantota, Direktīvai 2008/95 un Regulai Nr. 207/2009 ir viens un tas pats mērķis.

32 Tādējādi gan no minētās direktīvas preambulas devītā apsvēruma, gan minētās regulas preambulas desmitā apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies gan ar valsts, gan Kopienas preču zīmi saistīto tiesību saglabāšanai paredzēt nosacījumu par to faktisku izmantošanu. Kā to norādījusi arī

ģenerāladvokāte savu secinājumu 30. un 32. punktā, Kopienas preču zīme, kura netiek izmantota, var radīt šķērsli konkurencei, jo tā ierobežo to apzīmējumu spektru, kurus citi var reģistrēt kā preču zīmes, un liedz konkurentiem iespēju izmantot šo preču zīmi vai līdzīgu preču zīmi, iekšējā tirgū laižot preces un/vai pakalpojumus, kas ir identiski vai līdzīgi tiem, kuri ir aizsargāti ar attiecīgo preču zīmi. Tādējādi Kopienas preču zīmes neizmantošana rada arī risku, ka tiks ierobežota preču brīva aprite un pakalpojumu sniegšanas brīvība.

33 Tomēr, pēc analoģijas Kopienas preču zīmēm piemērojot šī sprieduma 29. punktā minēto judikatūru, ir jāņem vērā atšķirība starp aizsardzības teritoriālo apmēru, kas attiecas uz valsts preču zīmēm, un tās aizsardzības apmēru, kas attiecas uz Kopienas preču zīmēm, proti, atšķirība, kas rodas no to noteikumu formulējuma, kuri attiecas uz prasību par faktisku izmantošanu un kuri attiecīgi jāpiemēro šiem diviem preču zīmju veidiem.

34 Tādējādi, pirmkārt, Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, "ja piecos gados pēc Kopienas preču zīmes reģistrācijas tās īpašnieks nav sācis šo preču zīmi Kopienā faktiski izmantot saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz ko tā ir reģistrēta, vai ja tās izmantošana ir pārtraukta uz nepārtrauktu piecu gadu laikposmu, uz Kopienas preču zīmi attiecina šajā regulā paredzētās sankcijas, ja vien šai neizmantošanai nav pamatotu iemeslu". Otrkārt, Direktīvas 2008/95 10. pantā būtībā ir ietverts šis pats noteikums attiecībā uz valsts preču zīmēm, paredzot, ka tās faktiski jāizmanto "attiecīgajā dalībvalstī".

35 Šī atšķirība attiecībā uz "faktiskas izmantošanas" teritoriālo apmēru starp diviem preču zīmju tiesiskajiem regulējumiem turklāt ir uzsvērta ar Regulas Nr. 207/2009 42. panta 3. punkta noteikumiem. Tajā ir paredzēts, ka šī paša panta 2. punktā ietvertais noteikums, proti, ka iebildumu gadījumā Kopienas preču zīmes reģistrācijas pieteikuma iesniedzējs var prasīt sniegt pierādījumus, ka agrāka Kopienas preču zīme ir tikusi faktiski izmantota Kopienā, ir piemērojams arī agrākām valsts preču zīmēm, "aizvietojot izmantošanu Kopienā ar izmantošanu tajā dalībvalstī, kur agrākā preču zīme ir aizsargāta".

36 Tomēr ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 30. punktā minētās judikatūras, ka izmantošanas teritoriālais apmērs nav atsevišķs faktiskas izmantošanas kritērijs, bet gan viena no šīs izmantošanas sastāvdaļām, kas jāietver kopējā analīzē un jāizskata līdztekus ar citām tās sastāvdaļām. Saistībā ar minēto jēdziens "Kopienā" ir paredzēts, lai precizētu konkrēto ģeogrāfisko tirgu saistībā ar jebkādu analīzi attiecībā uz Kopienas preču zīmes faktiskas izmantošanas esamību.

37 Tādējādi, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, ir jāizpēta, ko ietver frāze "faktiska izmantošana Kopienā" Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē.

38 Minētā noteikuma formulējums neietver nekādu atsauci uz dalībvalstu teritoriju. Tieši pretēji, no tās pilnīgi skaidri izriet, ka Kopienas preču zīme ir jāizmanto Kopienā, kas, citiem vārdiem sakot, nozīmē, ka šīs preču zīmes izmantošana trešajās valstīs nevar tikt ņemta vērā.

39 Tā kā Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punktā nav citu precizējumu, ir jāņem vērā šī noteikuma konteksts, kā arī ar konkrēto tiesisko regulējumu izveidotā sistēma un tās izvirzītie mērķi.

40 Attiecībā uz Regulas Nr. 207/2009 mērķiem no tās preambulas otrā, ceturtā un sestā apsvēruma, lasot tos kopā, izriet, ka tās mērķis ir likvidēt to tiesību teritorialitātes šķērsli, ko preču zīmju īpašniekiem piešķir dalībvalstu tiesību akti, ļaujot uzņēmumiem pielāgot savu saimniecisko darbību Kopienas mērogiem un darboties bez ierobežojumiem. Tādējādi Kopienas preču zīme tās īpašniekam ļauj vienādi identificēt tā preces vai pakalpojumus visā Kopienā, neņemot vērā robežas. Turpretī uzņēmumi, kuri nevēlas saņemt savu preču zīmju aizsardzību visā Kopienas teritorijā, var izvēlēties izmantot valsts preču zīmes un viņiem nav pienākuma reģistrēt savas preču zīmes kā Kopienas preču zīmes.

41 Lai sasniegtu šos mērķus, Savienības likumdevējs Regulas Nr. 207/2009 1. panta 2. punktā, lasot to kopā ar tās preambulas trešo apsvērumu, ir paredzējis, ka Kopienas preču zīme ir vienota, kas nozīmē, ka uz to attiecas vienota aizsardzība un tai ir vienāda ietekme visā Kopienas teritorijā. To principā nevar reģistrēt, nodot un atdot, tā nevar būt tāda lēmuma priekšmets, ar kuru tiek atceltas īpašnieka tiesības vai paziņotas tās par spēkā neesošām, un tās izmantošanu var aizliegt tikai attiecībā uz visu Kopienu.

42 Tādējādi Kopienas preču zīmju sistēmas mērķis, kā tas izriet no šīs regulas preambulas otrā apsvēruma, ir nodrošināt iekšējā tirgū apstākļus, kas ir līdzīgi valstu tirgus apstākļiem. Saistībā ar minēto, ja tiktu uzskatīts, ka Kopienas preču zīmju sistēmas ietvaros dalībvalstu teritorijām ir jāpiešķir īpaša nozīme, tiktu kavēta to mērķu sasniegšana, kas sīkāk izklāstīti šī sprieduma 40. punktā, un tiktu apdraudēts Kopienas preču zīmes vienotais raksturs.

43 No Regulas Nr. 207/2009 sistemātiskas pārbaudes izriet, ka atsevišķu tās pantu tekstā ir ietverta atsauce uz vienas vai vairāku dalībvalstu teritoriju. Tomēr ir svarīgi norādīt, ka šīs atsauces ir izdarītas īpaši valsts preču zīmju kontekstā un ietvertas noteikumos, kas attiecas uz kompetenci un procesu saistībā ar tiesvedībām par Kopienas preču zīmēm, kā arī noteikumos, kas attiecas uz starptautisko reģistrāciju, kaut gan frāze "Kopienā" parasti tiek lietota saistībā ar tiesībām, kuras piešķir Kopienas preču zīme.

44 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, lai izvērtētu, vai pastāv "faktiska izmantošana Kopienā" Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē, nav jāņem vērā dalībvalstu teritorijas robežas.

45 Šāda interpretācija nevar tikt atspēkota ne ar šī sprieduma 23. punktā minēto Kopīgo paziņojumu, saskaņā ar kura noteikumiem "15. panta izpratnē faktiska izmantošana vienā valstī ietver faktisku izmantošanu Kopienā", ne arī ar ITSB vadlīnijām, kuras attiecas uz iebildumu procedūru un kuras būtībā ietver to pašu noteikumu.

46 Pirmkārt, attiecībā uz Kopīgo paziņojumu no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ja Padomes sēdes protokolā ietverts paziņojums nav atspoguļots atvasināto tiesību noteikuma tekstā, uz to nevar atsaukties, veicot minētā noteikuma interpretāciju (skat. 1991. gada 26. februāra spriedumu lietā C-292/89 *Antonissen*, *Recueil*, I-745. lpp., 18. punkts; 2003. gada 6. maija spriedumu lietā C-104/01 *Libertel*, *Recueil*, I-3793. lpp., 25. punkts; 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-402/03 *Skov* un *Bilka*, Krājums, I-199. lpp., 42. punkts, kā arī 2007. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-356/05 *Farrell*, Krājums, I-3067. lpp., 31. punkts).

47 Turklāt Padome un Komisija šo ierobežojumu skaidri ir atzinušas minētā paziņojuma ievaddaļā, saskaņā ar kuru, "tā kā Padomes un Komisijas paziņojumi, kuru teksts atspoguļots turpmāk, nav normatīva tiesību akta daļa, tie neietekmē šā tiesību akta interpretāciju Tiesā".

48 Otrkārt, attiecībā uz ITSB vadlīnijām ir jānorāda, ka tās nav saistošs tiesību akts Savienības tiesību noteikumu interpretācijai.

49 Tāpat dažu ieinteresēto personu, kas iesniegušas savus apsvērumus šajā tiesvedībā, izteiktais apgalvojums, ka Kopienas preču zīmes izmantošanas teritoriālais apmērs nekādā gadījumā nevar tikt ierobežots tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju, nav atbalstāms. Šis apgalvojums ir balstīts uz Regulas Nr. 207/2009 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu, saskaņā ar kura noteikumiem Kopienas preču zīmi, kuras īpašnieka tiesības ir atceltas, pamatojoties uz neizmantošanu, ir iespējams pārvērst par pieteikumu valsts preču zīmes reģistrēšanai, ja "tajā dalībvalstī, kurā pārvēršanu lūdz, Kopienas preču zīme ir izmantota tā, ka to varētu uzskatīt par patiesu [faktisku] izmantošanu atbilstoši šīs dalībvalsts likumiem".

50 Turklāt, kaut arī ir pamatoti sagaidīt, ka Kopienas preču zīme – tāpēc, ka tai ir piemērojama plašāka teritoriālā aizsardzība nekā valsts preču zīmei, – tiek izmantota plašākā teritorijā nekā vienas dalībvalsts teritorija, lai to varētu kvalificēt kā "faktisku izmantošanu", nav izslēgts, ka attiecīgos apstākļos to preču

vai pakalpojumu tirgus, attiecībā uz kuriem tikusi reģistrēta Kopienas preču zīme, faktiski ir tikai vienā dalībvalstī. Šādā gadījumā Kopienas preču zīmes izmantošana šajā teritorijā vienlaikus var atbilst gan Kopienas preču zīmes faktiskas izmantošanas, gan valsts preču zīmes faktiskas izmantošanas nosacījumam.

51 Kā to arī ir uzsvērusi ģenerāladvokāte savu secinājumu 63. punktā, tikai situācijā, ja valsts tiesa, ņemot vērā visus lietas apstākļus, secinātu, ka izmantošana dalībvalstī nav bijusi pietiekama, lai to uzskatītu par faktisku izmantošanu Kopienā, joprojām būtu iespējams Kopienas preču zīmi pārvērst par valsts preču zīmes reģistrācijas pieteikumu, piemērojot Regulas Nr. 207/2009 112. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto izņēmumu.

52 Atsevišķas ieinteresētās personas, kuras ir iesniegušas Tiesai savus apsvērumus, apgalvo arī, ka, pat ja netiktu ievērotas dalībvalstu robežas iekšējā tirgū, Kopienas preču zīmes faktiskas izmantošanas nosacījums paredz, ka tā tiek izmantota ievērojamā Kopienas daļā, un tas var atbilst vienas dalībvalsts teritorijai. Šis kritērijs pēc analoģijas izrietot no 1999. gada 14. septembra sprieduma lietā C-375/97 *General Motors* (*Recueil*, I-5421. lpp., 28. punkts), 2007. gada 22. novembra sprieduma lietā C-328/06 *Nieto Nuño* (Krājums, I-10093. lpp., 17. punkts) un no 2009. gada 6. oktobra sprieduma lietā C-301/07 *PAGO International* (Krājums, I-9429. lpp., 27. punkts).

53 Šādai argumentācijai nav iespējams piekrist. Pirmkārt, minētā judikatūra ir par tādu noteikumu interpretāciju, kas attiecas uz plašāku aizsardzību, kura ir piešķirta preču zīmēm, kurām piemīt reputācija vai atpazīstamība Kopienā vai dalībvalstī, kurā tās ir tikušas reģistrētas. Tomēr šo noteikumu mērķis atšķiras no tā, kāds ir prasībai par faktisku izmantošanu, kuras sekas var būt iebilduma noraidīšana vai pat preču zīmes atcelšana, kā tas it īpaši ir paredzēts Regulas Nr. 207/2009 51. pantā.

54 Otrkārt, kaut arī ir pilnīgi atbilstoši sagaidīt, ka Kopienas preču zīme tiek izmantota lielākā teritorijā nekā valsts preču zīmes, tad nav obligāts nosacījums, ka šai izmantošanai jābūt notikušai ģeogrāfiski plašā teritorijā, lai to varētu uzskatīt par faktisku, jo šāda kvalifikācija ir atkarīga no attiecīgās preces vai pakalpojuma konkrētajā tirgū iezīmēm (pēc analoģijas attiecībā uz izmantošanas kvantitatīvo apmēru skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Ansul*, 39. punkts).

55 Tā kā preču zīmes izmantošanas faktiskā rakstura izvērtēšana balstās uz faktu un apstākļu kopumu, ar ko var tikt pierādīts, ka konkrētās preču zīmes izmantošana komerciālos nolūkos ļauj izveidot vai saglabāt tirgus daļas precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem tā reģistrēta, nav iespējams *a priori* abstrakti noteikt, kurš teritoriālais apmērs ir jāizmanto, lai noteiktu, vai attiecīgās preču zīmes izmantošana ir vai nav faktiska. Viens *de minimis* noteikums, kas liegtu valsts tiesai izvērtēt tai iesniegtā strīda apstākļu kopumu, nevar tikt noteikts (pēc analoģijas skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *La Mer Technology*, 25. un 27. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Sunrider*/ITSB, 72. un 77. punkts).

56 Attiecībā uz pamattiesvedībā izskatāmo Kopienas preču zīmes izmantošanu Tiesai nav pieejami nepieciešamie fakti, kas tai ļautu sniegt iesniedzējtiesai precīzākus norādījumus par minētās preču zīmes faktiskas izmantošanas esamību vai neesamību. Kā tas izriet no iepriekš minētajiem apsvērumiem, attiecīgajai tiesai ir jāizvērtē, vai attiecīgā preču zīme tiek izmantota atbilstoši savai galvenajai funkcijai un lai radītu vai saglabātu aizsargāto preču vai pakalpojumu tirgus daļas. Šim izvērtējumam ir jābalstās uz pamattiesvedībā izskatāmo faktu un apstākļu kopumu, piemēram, attiecīgā tirgus raksturīgajām iezīmēm, ar preču zīmi aizsargāto preču vai pakalpojumu raksturu, teritoriālo un kvantitatīvo izmantošanas apmēru, kā arī tās biežumu un regularitāti.

57 Tādējādi uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērtētu prasību par preču zīmes "faktisku izmantošanu Kopienā" šī noteikuma izpratnē, nav jāņem vērā dalībvalstu teritorijas robežas.

58 Kopienas preču zīme tiek "faktiski izmantota" Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē, ja tā tiek izmantota atbilstoši savai galvenajai funkcijai un lai saglabātu vai radītu to preču vai pakalpojumu tirgus daļas Kopienā, uz kuriem attiecas minētā preču zīme. Iesniedzējtiesai, izvērtējot, vai pamatlietā ir izpildīti attiecīgie nosacījumi, ir jāņem vērā būtisko faktu un apstākļu kopums, piemēram, attiecīgā tirgus raksturīgās iezīmes, ar preču zīmi aizsargāto preču vai pakalpojumu raksturs, teritoriālais un kvantitatīvais izmantošanas apmērs, kā arī tās biežums un regularitāte.

Par tiesāšanās izdevumiem

59 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērtētu prasību par preču zīmes "faktisku izmantošanu Kopienā" šī noteikuma izpratnē, nav jāņem vērā dalībvalstu teritorijas robežas.

Kopienas preču zīme tiek "faktiski izmantota" Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē, ja tā tiek izmantota atbilstoši savai galvenajai funkcijai un lai saglabātu vai radītu to preču vai pakalpojumu tirgus daļas Eiropas Kopienā, uz kuriem attiecas minētā preču zīme. Iesniedzējtiesai, izvērtējot, vai pamatlietā ir izpildīti attiecīgie nosacījumi, ir jāņem vērā būtisko faktu un apstākļu kopums, piemēram, attiecīgā tirgus raksturīgās iezīmes, ar preču zīmi aizsargāto preču vai pakalpojumu raksturs, teritoriālais un kvantitatīvais izmantošanas apmērs, kā arī tās biežums un regularitāte.

[Paraksti]